

ENGERDAL KOMMUNE
Engerdalsveien 1794
2440 ENGERDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon

Se liste bak

Uttalelse - oppstart og høring av planprogram for arealdelen til kommuneplanen - Engerdal kommune

Vi viser til brev 16.02.23 med varsel om oppstart og høring av planprogram for kommuneplanen sin arealdel.

Generelt

Gjeldende arealdel blei vedtatt i 2014. Vi ser positivt på at kommunen setter i gang revisjon. Engerdal er ikke en kommune med stort utbyggingspress, og derfor heller ikke behov for store nye planreserver til utbyggingsformål. Samtidig er det viktig at kommunen har oppdaterte overordna planer, og at disse formes slik at de blir et godt verktøy for å møte kommunens framtidige utfordringer. Vi viser generelt til [Kommunal- og distriktsdepartementets veileder om kommuneplanens arealdel](#). Veilederen er et godt hjelpemiddel for revisjonsarbeidet.

Det er satt opp kriterier for siling av innspill. Vi anbefaler at silingskriterier utarbeides, og forankres politisk. Dette vil forenkle det videre planarbeidet, og bidra til en mer effektiv prosess. Gjeldende arealstrategi vedtatt i 2018 skal legges til grunn. Vi forventer at kommunen vurderer hvorvidt nye nasjonale føringer etter 2018 også vil få innvirkning på planarbeidet. Statsforvalteren ser positivt på at regionalt planforum skal brukes som medvirkningsarena.

Vi forventer at planreserven for ulike arealformål i gjeldende arealdel, og framtidig behov for utbyggingsareal blir vurdert og tallfesta. Vi forventer at kommunen gjør en vurdering av allerede avsatte utbyggingsområder. Områder som er lite egna, eller lite attraktive, bør vurderes tatt ut og tilbakeføres til LNFR. Nye utbyggingsområder må vurderes i de deler av kommunen hvor dette er aktuelt. Kommunen viser selv til at gjeldende arealdel er lite treffsikker når det for eksempel gjelder faktisk etterspørsel etter nye boliger. Noe som fører til at nye boliger ofte avklares etter dispensasjon.

Vi har for øvrig ingen vesentlige merknader til oversikten over tema og utredninger som skal inngå i konsekvensutredningen. Vi viser til Forskrift om konsekvensutredning og tilhørende veiledere, og forventer at disse legges til grunn. I planprogrammet er det vist til veileder fra 2012. Det er utarbeidet flere nye veiledere etter dette, vi henviser til [Klima- og miljødepartementets nettsider om konsekvensutredning](#).

Vi viser også til Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023, og forutsetter at relevante føringer her blir lagt til grunn for planarbeidet, blant anna:

- Tilrettelegging for medvirkning i planprosessen, jf. § 5-1 i plan- og bygningsloven
- Vurdering av krav til konsekvensutredning, jf. § 11 i forskrift om konsekvensutredninger
- Reduksjon av klimagassutslipp, og omlegging til miljøvennlig energi, jf. statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning
- Tilpasning til klimaendringer, jf. statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning
- Vurdering av virkninger for naturmangfold, jf. §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven
- Ivaretagelse av strandsona langs vassdrag, jf. § 1-8 i plan- og bygningsloven
- Ivaretagelse av verna vassdrag, jf. rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag
- Kartlegging av og sikring mot støy, jf. retningslinje T-1442/2021
- Sikring av miljømessig forsvarlige fellesløsninger for avløp og vannforsyning
- Forsvarlig massehåndtering, jf. § 7 i forurensningsloven og forurensningsforskriften
- Gravplassforvaltning, jf. gravplassloven og gravplassforskriften

Kommentarer til enkelte fagtema - byggeområder

Kommunen ønsker å prioritere nye områder for fritidsbebyggelse. Vi viser til ny [Rettleiar om planlegging av fritidsbustader fra Kommunal- og distriktsdepartementet \(2022\)](#), og anbefaler at kommunen bruker den nye veilederen i sine vurderinger. Det er positivt at kommunen ønsker å prioritere utvikling av eksisterende områder for fritidsbebyggelse, framfor å ta hull på nye areal. Fortetting av eksisterende utbyggingsområder vil bidra til å redusere nedbygging av naturareal. Dette vil også være et bidrag til å nå internasjonale målsettinger jf. FNs naturavtale. Statsforvalteren forventer også at kjente initiativ til nye områder blir utreda og avklart nå gjennom kommuneplanen, slik som Engerdal Panorama og kommuneskogen sitt varsla prosjekt Tangen hyttefelt med høgstandardhytter uten helårsveg langs vegen til Litlråsen. Utbygging i både nye og eksisterende områder kan kreve tiltak også utafor områdene som utbygger setter av i sine planer, og det må kommunen ta høgde for i sin overordna arealplan. Konkret viser vi til status og hjemmel for oppgradering av vegar, og kapasitet på vann- og avløpsanlegg.

I henhold til planprogrammet skal reguleringsplaner av nyere dato gjelde foran revidert arealdel, og avsettes med hensynsone H910. Vi minner om at kommunen da må gjøre en konkret vurdering av de aktuelle reguleringsplanene, og vurdere om disse ivaretar relevante hensyn eller bør suppleres med føringer i en revidert arealdel. Kommunen må også vurdere om reguleringsplanene er i tråd med oppdaterte nasjonale føringer eller annen ny kunnskap. Vi minner for øvrig om at vedtatte reguleringsplaner fortsatt vil være gyldige, fram til de eventuelt oppheves.

Det er krevende å utrede og avklare ny spredt bebyggelse i LNFR-områder. Kravet til lokalisering og omfang må oppfylles, jf. pbl §§ 11-7 nr. 5b og 11-11, og vi forventer at områdene er klarert for nødvendig infrastruktur med mer. Kommunen må vurdere innsats mot behov på dette området, og gode retningslinjer for dispensasjonsbehandling kan være et alternativ om behovet er begrensa.

Vassdragsnatur er viktig i Engerdal, og alle vassdrag er i utgangspunktet «verna vassdrag». Kommunen må gjøre gode vurderinger og begrunne hvorfor dere eventuelt foreslår smale byggeforbud mot vassdrag enn den generelle grensa på 100 meter, jf pbl § 11-11 nr 5.

Nasjonal jordvernstrategi og brev fra Landbruks- og matdepartementet og Kommunal og distriktsdepartementet til kommunene datert 23.03.2022 presiserer forventningene til kommunene når det gjelder jordvern og bevaring av matjord. Her står det blant annet: «*En strammere jordvernpolitikk tilsier at kommunene ved planrevisjoner bør vurdere om arealer som tidligere har vært avsatt til formål som innebærer omdisponering av dyrka jord, skal tilbakeføres til LNFR-formål. Potensialet for fortetting og transformasjon bør utnyttes der alternativet er utbygging på dyrka jord.*»

Reindrift

Det er positivt at kommunen har tatt inn og nevner konsultasjonsplikten i sitt forslag til planprogram. Samt at kommunen har som mål å bevare naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutvikling.

Det er vist til politisk vedtak med om ønske om snøskuterløype på østsida av Femunden fra Elgå til Sorken. Statsforvalteren viser til Svahken sijtes uttalelse av 17.10.2015 hvor det bes om at den landbaserte løypa mellom Elgå og Sorken tas ut. Daværende Fylkesmannen i Sør-Trøndelag gikk også i mot denne løypa av hensyn til reindrifta og kommunen tok ut løypa fra forskrifta. Hensynet til reindrift og naturkvaliteter vil fortsatt veie tungt, og vi anbefaler at kommunen ikke går videre med skuterløype i dette område.

Statsforvalteren anbefaler videre at også Fæmund sijtes beiteområder innafor Engerdal kommune vises som hensynssone reindrift jf. punkt 4.9.2. i forslaget til planprogram. Dette er minimumsbeitene for det aktuelle distriktet. Statsforvalteren støtter også forslaget i nevnte punkt om at det bør vedtas tydeligere bestemmelser for hensynssone reindrift.

Folkehelse – barn og unge

Vi registrerer positivt at Engerdal kommune har sentrale føringer i Arealstrategien som i stor grad legger grunnlag for å fremme god folkehelse i kommunen. Det planlegges for å skape omgivelser som gir rom for trygge oppvekstmiljø, møtesteder og muligheter for lek, aktivitet og aktiv transport som er tilgjengelige for alle.

Vi viser også til [Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging](#), og veileder om [Barn og unge i plan og byggesak](#) (2020), og forutsetter at arealdelen legger til rette for at barn og unges interesser blir synliggjort i planforslaget gjennom bestemmelser og retningslinjer. Det er viktig at kommunen gjennom bestemmelser i kommuneplanens arealdel tilrettelegger for sammenhengende grønnstruktur, innslag av natur og grøntområder i boligområder og korte avstander til gode plasser for lek og fysisk aktivitet.

Samfunnssikkerhet

Samfunnssikkerhets- og beredskapsmessige forhold skal ivaretas i arealdelen på grunnlag av risiko- og sårbarhetsanalyse, jf. plan- og bygningsloven §§ 3-1 pkt. h og 4-3. Vi forutsetter at Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-5/18- *Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling* blir lagt til grunn. Risiko- og sårbarhetsanalysen skal som det er beskrevet i planprogrammets pkt 5.2, utarbeides i tråd med veileder *Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging* som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap ga ut i 2017.

Kommunen må sikre at planområder blir tilstrekkelig sikra mot fare eller vesentlig ulempe, og at tiltak ikke fører til fare eller vesentlig ulempe for grunn, jf. plan- og bygningsloven § 28-1. Vi forutsetter at føringer gitt i lovverk og forskrifter blir overholdt.

Det skal i alle planer etter plan- og bygningsloven gjøres rede for hvilket kunnskapsgrunnlag som legges til grunn for planleggingen. Når konsekvensene av klimaendringene vurderes, skal høye alternativ fra nasjonale klimaframskrivninger legges til grunn. Dette er nærmere forklart i veiledere og i de fylkesvise klimaprofilene som er utarbeida, jf. pkt. 4.3 i *Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning*. Se egen veileder om klimatilpasning i planarbeidet:

<https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/klimaarbeid/klimatilpasning/veiledning-til-statlige-planretningslinjer-for-klimatilpasning/>

Formelle sider

Klare og entydige planbestemmelser er viktig for å vurdere virkning av planer og sikre at planer blir forutsigbare for berørte parter. Vi viser også til Kommunal- og moderniseringsdepartementet sin [kommentarer til plandelen](#) av plan- og bygningsloven. Vi forutsetter at bestemmelser og kart utformes i samsvar med nevnte veileder og gjeldende nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister, samt gjeldende utvekslingsformat for SOSI Plan, jf. også [kartverket om planregister](#).

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum (e.f.)
kommunal- og samordningsdirektør

Jørn Karlsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksbehandlere: Gunhild Haugum, *areal og klima*, tlf. 62 55 11 91
Tom Hjemsæteren, *areal og klima*, tlf. 62 55 11 85
Kjell Erik Kristiansen, *samfunnssikkerhet og beredskap*, tlf. 62 55 11 07
Simen Olafsen, *reindrift*, tlf. 73 19 93 91
Hanne Kjøsnes, *helse og omsorg*, tlf. 62 55 11 46

Kopi til:

Statens vegvesen	Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER
Innlandet fylkeskommune	Pb. 4404	2325	HAMAR
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL